

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 24. maj 2018
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: André Dybdal Pape
Sagsnr.: 2018-0035-0041
Dok.: 749135

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AH-AI og AK-AL
fra Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg af 11. maj
2018**

Samrådsspørgsmål AH:

”Der udbedes en juridisk vurdering af, om der i henhold til de regler, der var gældende i 2012, 2013 og 2014, var mulighed for at sanktionere og retsforfølge for forhold som de, der er omtalt i Finanstilsynets afgørelse?”

Samrådsspørgsmål AI:

”Kan ministeren bekræfte, at der efter gældende regler er mulighed for at sanktionere og retsforfølge for forhold som de, der er omtalt i Finanstilsynets afgørelse, hvis forholdene var begået i dag?”

Samrådsspørgsmål AK:

”Hvilke muligheder er der for at konfiskere Danske Banks indtjening på hvidvask, og hvilke øvrige sanktioner vil der kunne rettes mod Danske Bank som følge af bankens indtjening på hvidvask?”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål AL:

”Vil ministeren orientere udvalget om Statsadvokaten for Bagmandspolitiets vurdering af, hvad Finanstilsynets undersøgelse giver anledning til?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF).

Svar:

[Indledning]

1. Jeg vil ligesom erhvervsministeren også gerne takke for invitationen til at komme her i dag og følge op på samrådet, som vi havde her i udvalget den 3. maj om mulig hvidvask i Danske Banks filial i Estland.

Sammen med erhvervsministeren er jeg blevet bedt om en juridisk vurdering af, om der efter de gældende regler i 2012, 2013 og 2014 var mulighed for at sanktionere og retsforfølge forhold som dem, der er omtalt i Finanstilsynets afgørelse.

Desuden er jeg sammen med erhvervsministeren blevet spurgt, om jeg kan bekræfte, at der efter de gældende regler er mulighed for at sanktionere og retsforfølge forhold som dem, der er omtalt i Finanstilsynets afgørelse, hvis forholdene var begået i dag.

Herudover er jeg blevet stillet spørgsmål om, hvilke muligheder der er for at konfiskere Danske Banks indtjening på hvidvask, og hvilke øvrige sanktioner, der vil kunne rettes mod Danske Bank som følge af bankens indtjening på hvidvask.

Og til sidst er jeg blevet spurgt, om jeg vil orientere udvalget om Bagmandspolitiets – altså SØIK's – vurdering af, hvad Finanstilsynets undersøgelse giver anledning til.

Jeg vil tillade mig at besvare spørgsmålene samlet.

2. Med hensyn til de første to spørgsmål – spørgsmål AH og AI – har erhvervsministeren netop redegjort for, at Finanstilsynets afgørelse handler om Danske Banks styring i forhold til bankens filial i Estland. Det er spørgsmål, som er reguleret i den finansielle lovgivning, der hører under erhvervsministerens område.

Finanstilsynets afgørelse handler altså ikke om overtrædelse af regler på Justitsministeriets område.

3. Hvis vi taler om hvidvask – altså hæleri og ikke overtrædelse af hvidvasklovens mere formelle regler – kan jeg som supplerende svar på erhvervsministerens besvarelse af de to første samrådsspørgsmål generelt oplyse, at hæleri er kriminaliseret i den danske straffelovs § 290.

Efter den bestemmelse er det strafbart uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse. Desuden er det

strafbart uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til at afhænde eller på lignende måde sikre en anden udbyttet af en forbrydelse.

Straffelovens § 290 har været gældende længe før 2012 og er det stadig.

Og for en god ordens skyld kan jeg supplere med, at der med det lovforslag om ændring af straffeloven, som Folketinget tredjebehandlede den 17. maj, indføres en selvstændig bestemmelse i straffelovens § 290 a, som specifikt vedrører hvidvask. Hvidvask defineres her som ”at konvertere eller overføre penge, der direkte eller indirekte er udbytte af en strafbar lovovertrædelse, for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse”.

Men som sagt handler Finanstilsynets afgørelse ikke om hvidvask, men om reglerne i den finansielle lovgivning om styring.

[Om mulighederne for at konfiskere og sanktionere]

4. Så er der spørgsmål AK om konfiskation af indtjening på hvidvask og sanktioner i den forbindelse.

Jeg vil gerne understrege, at jeg besvarer spørgsmålet ud fra en generel betragtning og altså ikke forholder mig til den konkrete sag.

Hvidvask kan som sagt straffes efter straffeloven som hæleri. Strafferammen er halvandet års fængsel og i særlig grove tilfælde op til 6 års fængsel. Med det lovforslag, som jeg nævnte før, vil strafferammen for særlige grove overtrædelser af den nye selvstændige bestemmelse om hvidvask i straffeloven være op til 8 års fængsel.

Disse nye regler finder anvendelse på forhold, som begås fra den 1. juli i år.

5. Desuden kan jeg generelt oplyse, at det følger af reglerne i straffeloven, at udbyttet ved en strafbar handling kan konfiskeres. Det gælder også den fortjeneste, som f.eks. kan opnås ved at begå hæleri, herunder hvidvask.

Ud fra et udgangspunkt om, at ”forbrydelser ikke må kunne betale sig”, opgøres udbyttet sædvanligvis uden fradrag for generelle omkostninger. Men der findes en ret omfattende retspraksis for, hvordan udbyttet mere konkret skal beregnes, hvis der f.eks. er tale om kriminalitet, der er begået som led i en ellers lovlig virksomhed.

Konfiskation kan for det første ske hos den, som udbyttet er tilfaldet ved den strafbare handling.

Hvis udbyttet f.eks. er overdraget til en anden, kan konfiskationen der under visse betingelser også ske hos den, som udbyttet er overdraget til.

6. Afgørelse om konfiskation træffes af retten efter strafferetsplejens procedurer.

Hvis f.eks. SØIK vurderer, at der skal ske konfiskation af en banks indtjening, kræver det derfor, at SØIK rejser en sag ved domstolene om konfiskation, og at det kan bevises, at indtjeningen er et udbytte fra en strafbar handling.

En sådan sag kan enten føres som led i en straffesag – altså hvor der samtidig nedlægges påstand om straf mod personer eller virksomheder.

Eller den kan føres som en selvstændig konfiskationssag ved domstolene. Men under en sådan konfiskationssag ville man stadig – i strafferetsplejens former – skulle bevise, at der er tale om udbyttet fra en begået forbrydelse.

Herudover kan der ske konfiskation som led i retshjælp til udenlandske myndigheder med at fuldbyrde en afgørelse i det pågældende land om konfiskation af et beløb, der befinder sig i Danmark.

Jeg skal for en god ordens skyld understrege igen, at jeg herved ikke har forholdt mig til den konkrete sag.

7. Men i forhold til den konkrete sag har direktøren for det estiske finanstilsyn under en høring i Europa-Parlamentet – som man har kunnet læse også i danske aviser – oplyst, at Danske Bank er genstand for en igangværende undersøgelse i Estland.

Jeg kan hertil oplyse, at SØIK har tilbudt de estiske myndigheder assistance i den forbindelse. Der foreligger endnu ingen konkret anmodning fra Estland, men kontakten er altså etableret.

[SØIK's vurdering af Finanstilsynets undersøgelse]

8. For så vidt angår spørgsmål AL om SØIK's vurdering af, hvad Finanstilsynets undersøgelse af Danske Bank giver anledning til, har SØIK oplyst, at man har gennemgået Finanstilsynets afgørelse af 3. maj 2018 og drøftet rammerne for afgørelsen med Finanstilsynet.

Finanstilsynet har oplyst over for SØIK, at tilsynets afgørelse har været forelagt Finanstilsynets bestyrelse, og at bestyrelsen grundigt har vurderet spørgsmålet om konsekvenserne, herunder eventuel politianmeldelse.

SØIK har desuden bemærket, at afgørelsen endnu ikke er endelig, men kan påklages til Erhvervsankenævnet inden den 31. maj 2018.

Samtidig indeholder afgørelsen en frist for Danske Bank til senest den 30. juni 2018 at give Finanstilsynet en skriftlig tilbagemelding om, hvordan banken har sikret, at påbuddene i afgørelsen er efterlevet.

Desuden fremgår det af afgørelsen, at Danske Bank har oplyst, at redegørelsen for en intern undersøgelse i banken om forløbet i den estiske filial forventes at foreligge i september 2018.

9. SØIK har oplyst mig om, at SØIK ud fra en samlet betragtning finder det bedst stemmende med almindelige principper for straffesagsbehandling at afvente en endelig administrativ afgørelse af sagen, før der foretages en vurdering af, hvad Finanstilsynets undersøgelse giver anledning til.

[Afslutning]

10. Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at regeringen ser med stor alvor på udfordringerne med hvidvask, og som bekendt er der taget en række skridt som led i den politiske aftale på området.

I den forbindelse kan det nævnes, at i hvert fald nogen af os jo snart skal ses igen til et samråd i Retsudvalget om ét af initiativerne i aftalen, nemlig den nationale strategi om bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, som snart forventes færdig.

Tak for ordet.